

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

21 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare declarate de procuror și de partea vătămată Brega Ghenadie, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2014, în privința inculpaților

Avornic Constantin Eugeniu, născut la 12 aprilie 1965 în r-nul Călărași, s. Pîrjolteni, locuitor al mun. Chișinău, str. Academiei 9/2, ap.18, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale;

Olaru Vasile Vladimir, născut la 22 februarie 1971, în r-nul Hîncești, s. Bujor, locuitor al mun. Chișinău, str. Octavian Goga 18, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

	<i>Termenul de examinare a cauzei</i>
<i>în instanța de fond:</i>	<i>10 august 2012 – 07 mai 2013,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>30 mai 2013 – 13 februarie 2014,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>17 iunie – 21 octombrie 2014.</i>

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani din 07 mai 2013, inculpații Avornic Constantin și Olaru Vasile au fost condamnați în baza art. 328 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 200 unități convenționale fiecare, ce constituie a câte 4000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele Ministerului Afacerilor Interne pe un termen de 1 an.

Acțiunea civilă înaintată de Ghenadie Brega a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordine civilă.

2. În fapt, instanța de fond a constatat că inculpatul Avornic Constantin, exercitînd în temeiul ordinului nr. 335 ef din 08.12.2006 a MAI funcția de Comandant al Regimentului de Patrulă și Santinelă „Scut” al CGP mun. Chișinău,

astfel fiind conform art. 123 alin. (2) Cod penal persoană publică, la 10.05.2008, aproximativ la ora 10.30, aflându-se în Piața Marii Adunări Naționale din mun. Chișinău, unde, în comun cu Șeful adjunct al SOP a CGP mun. Chișinău Vasile Olaru, efectua controlul organizării menținerii ordinii publice de către subalterni la concertul consacrat Zilei Victoriei. Având intenția de a săvârși acte care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, contrar prevederilor art. 4 al Legii RM „Cu privire la poliție” nr. 416-XII din 18.12.1990, care prevede că poliția nu intervine în drepturile și libertățile cetățenilor decât în cazul în care nu-și poate exercita atribuțiile, ale art. 15 al aceiași Legi și ale capitolului II, art. 2 din Hotărîrea Parlamentului RM „Cu privire la aprobarea mijloacelor speciale și a regulilor de aplicare a acestora de către colaboratorii organelor de interne și militarii trupelor de carabinieri al MAI” nr. 1275-XII din 15.02.1993, care reglementează că colaboratorii de poliție aplică forța fizică, inclusiv procedeele speciale de luptă, pentru curmarea infracțiunilor, pentru înfrîngerea rezistenței opuse cerințelor legale, dacă metodele non-violente nu asigură îndeplinirea obligațiilor ce le revin, fiind împreună cu Vasile Olaru, 1-a agresat fizic și verbal pe cet. Ghenadie Brega care manifesta pașnic în semn de protest în conformitate cu prevederile Legii RM privind întrunirile nr. 26-XVI din 22.02.2008, față de reținerea fratelui său Oleg Brega, aplicându-i 2 lovituri cu mâna peste mâna dreaptă în care ținea camera de luat vederi, îmbrâncindu-l. După care, în baza sesizărilor sale, a fost reținut și escortat în CPs Buiucani, mun. Chișinău, unde a fost deținut timp de 48 ore, fiind acuzat de comiterea contravențiilor prevăzute la art. 174. alin. (1) CCA - nesubordonarea cu rea-voință cererii legitime a colaboratorului de poliție, art. 174⁵ alin. (1) CCA - opunerea de rezistență colaboratorului de poliție și art. 174⁶ alin. (1) CCA - ultragierea colaboratorului de poliție, prin ce i-a înjosit demnitatea părții vătămate Ghenadie Brega și i-a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege. Ulterior, prin decizia Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 05.06.2008, a fost dispusă clasarea procedurii în cazul cu privire la contravențiile administrative prevăzute de art. 174 alin. (1), 174⁵ alin. (1) și 174⁶ alin. (1) CCA în privința lui Ghenadie Brega, din motivul lipsei faptului contravențiilor administrative.

Inculpatul Vasile Olaru, exercitînd în temeiul ordinului nr. 10 ef din 12.01.2007 a MAI funcția de șef adjunct secție al SOP a CGP mun. Chișinău, astfel fiind conform art. 123 alin. (2) Cod penal persoană publică, la 10.05.2008, aproximativ la ora 10.30, aflându-se în Piața Marii Adunări Naționale din mun. Chișinău, unde în comun cu Comandantul Regimentului de Patrulă și Santinelă „SCUT” al CGP mun. Chișinău Constantin Avornic efectua controlul organizării menținerii ordinii publice de către subalterni la concertul consacrat Zilei Victoriei, avînd intenția de a săvârși acte care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, contrar prevederilor art. 4 al Legii RM „Cu privire la poliție” nr. 416-XII din 18.12.1990, care prevede că poliția nu intervine în drepturile și libertățile cetățenilor decât în cazul în care nu-și poate exercita atribuțiile, ale art. 15 al aceiași Legi și ale capitolului II, art. 2 din Hotărîrea Parlamentului RM „Cu privire la aprobarea mijloacelor speciale și a regulilor de aplicare a acestora de către colaboratorii organelor de interne și

militarii trupelor de carabinieri al MAI” nr. 1275-XII din 15.02.1993, care reglementează că colaboratorii de poliție aplică forța fizică, inclusiv procedeele speciale de luptă, pentru curmarea infracțiunilor, pentru înfrângerea rezistenței opuse cerințelor legale, dacă metodele non-violente nu asigură îndeplinirea obligațiilor ce le revin, fiind împreună cu Constantin Avornic, 1-a agresat fizic și verbal pe cet. Ghenadie Brega care manifesta pașnic în semn de protest în conformitate cu prevederile Legii RM privind întrunirile nr. 26-XVI din 22.02.2008, față de reținerea fratelui său Oleg Brega, aplicându-i o lovitură peste camera de luat vederi, îmbrâncindu-l. După care, în baza sesizărilor sale, a fost reținut și escortat în CPs Buiucani, mun. Chișinău, unde a fost deținut timp de 48 ore, fiind acuzat de comiterea contravențiilor prevăzute la art. 174 alin. (1) CCA - nesubordonarea cu rea-voință cererii legitime a colaboratorului de poliție, art. 174⁵ alin. (1) CCA - opunerea de rezistență colaboratorului de poliție și art. 174⁶ alin. (1) CCA - ultragierea colaboratorului de poliție, prin ce i-a înjosit demnitatea părții vătămate Ghenadie Brega și i-a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege, iar ulterior prin decizia Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 05.06.2008 a fost dispusă clasarea procedurii în cazul cu privire la contravențiile administrative prevăzute de art. 174 alin. (1), 174⁵ alin. (1) și 174⁶ alin. (1) CCA în privința lui Ghenadie Brega, din motivul lipsei faptului contravențiilor administrative.

Instanța a reținut că acțiunile inculpați au fost încadrate prin rechizitoriu în baza art. 328 alin. (2) lit. a), c) CP, ca săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, care au cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, însoțit de aplicarea violenței și acțiuni care înjosesc demnitatea părții vătămate.

În ședință, procurorul a solicitat recunoașterea inculpaților vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (2) lit. a), c) Cod penal, dar cu stabilirea pedepsei în baza prevederilor art.10 alin. (1), 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, dar fără a le modifica învinuirea.

Vinovăția inculpaților este integral confirmată.

Însă, prin Legea nr.252 din 08.11.2012, în vigoare din 21.12.2012, atât lit.a) cit și lit.c) din art. 328 alin. (2) Cod penal au fost excluse. Prin aceeași Lege Codul penal a fost completat cu un articol nou, art.166¹, care a instituit răspunderea penală pentru acțiunile incriminate inculpaților - cauzarea intenționată a unei dureri sau a suferinței fizice ori psihice, care reprezintă tratament degradant, săvârșite de 2 persoane - art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, însă modificarea învinuirii de către instanța de judecată este imposibilă, având în vedere prevederile exprese ale art. 325 alin. (2) Cod de procedură penală, reieșind din care modificarea învinuirii în instanța de judecată se admite dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului și nu se lezează dreptul lui la apărare.

Prin urmare, recalificarea acțiunilor inculpaților în baza art. 166¹ alin. (2) lit. c), e) Cod penal, care prevede ca sancțiune închisoarea de la 3 la 8 ani, ar agrava situația inculpaților, deoarece sancțiunea acesteia este mai aspră decât cea stabilită de art. 328 alin. (2) Cod penal – închisoare de la 2 la 6 ani.

Astfel, instanța a reîncadrat acțiunile inculpaților din prevederile art. 328 alin. (2) lit. c), e) Cod penal în cele ale art. 328 alin. (1) Cod penal, ca săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege ce a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, însoțite de aplicarea violenței și de acțiuni care înjosesc demnitatea părții vătămate.

3. Procurorul a declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpații să fie condamnați în baza art. 8, 10 alin. (1), 328 alin. (2) lit. a), c), 166¹alin. (2) lit. c), 90 Cod penal la 5 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate pe un termen de probă de 4 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele MAI pe un termen de 5 ani.

Apelantul a invocat că instanța nu a luat în considerație că, conform prevederilor art. 8 Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilește de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Conform legii penale în vigoare la momentul săvârșirii faptei, adică la data de 10.05.2008, acțiunile inculpaților se califică conform prevederilor art. 328 alin. (2), lit. a), c) Cod penal. Însă, având în vedere că în baza Legii RM nr. 252 din 08.11.2012, în vigoare din 21.12.2012, lit. a) și lit. c) din art. 328 alin. (2) Cod penal au fost excluse, dar Codul penal a fost completat cu un articol nou - art. 166¹, care a instituit răspunderea penală pentru acțiunile incriminate inculpaților - cauzarea intenționată a unei dureri sau suferinței fizice ori psihice, care reprezintă tratament inuman ori degradant, de către o persoană publică, săvârșite de 2 persoane - art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1) Cod penal, pedeapsa inculpaților pentru fapta săvârșită urmează a fi aplicată în baza art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, care este o normă mai blândă în coraport cu art. 328 alin. (2), lit. a), c) Cod penal, fiindcă sancțiunea prevede în calitate de pedepse principale alternativ închisoarea sau amendă.

Din aceste motive, nu a fost necesară modificarea învinuirii inculpaților în sensul agravării ei, fiindcă, prin solicitarea aplicării pedepsei inculpaților în baza art. 166¹ alin. (2), lit. c) Cod penal, nu s-a agravat situația lor, respectiv art. 166¹ alin. (2), lit. c) Cod penal are efect retroactiv, fiind aplicabile prevederile art. 10 alin. (1) Cod penal.

Aceste prevederi legale au fost interpretate eronat de către instanța de judecată.

3.1. Partea vătămată Ghenadie Brega, la fel a declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri, prin care inculpații să fie condamnați în baza art. 8, 10 alin. (1), 328 alin. (2) lit. a), c), 166¹ alin. (2) lit. c), 90 Cod penal la 5 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate pe un termen de probă de 4 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele MAI pe un termen de 5 ani, fiind încasat prejudiciul *material* de 10.000 lei și *moral* de 161.729.

Apelantul a indicat că conform legii penale în vigoare la momentul săvârșirii faptei, adică la data de 10.05.2008, acțiunile inculpaților se califică conform prevederilor art. 328 alin. (2), lit. a), c) Cod penal. Însă, având în vedere că în baza Legii RM nr. 252 din 08.11.2012, în vigoare din 21.12.2012, lit. a) și lit. c) din art.

328 alin. (2) Cod penal au fost excluse, dar Codul penal a fost completat cu un articol nou - art. 166¹, care a instituit răspunderea penală pentru acțiunile incriminate inculpaților - cauzarea intenționată a unei dureri sau suferinței fizice ori psihice, care reprezintă tratament inuman ori degradant, de către o persoană publică, săvârșite de 2 persoane - art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1) Cod penal, pedeapsa inculpaților pentru fapta săvârșită urmează a fi aplicată în baza art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, care este o normă mai blândă în coraport cu art. 328 alin. (2), lit. a), c) Cod penal, fiindcă sancțiunea prevede în calitate de pedepse principale alternativ închisoarea sau amendă.

Instanța ar fi urmat să se pronunțe în privința sumei exacte care urmează a fi recuperată de la inculpați, astfel încât să evite tergiversarea soluționării cauzei.

3.2. A declarat apel și avocatul Ion Bosîi, solicitînd casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpatul Olaru Vasile să fie eliberat de răspunderea penală cu atragerea la răspundere contravențională, potrivit art. 55 Cod penal.

Apelantul a indicat că, contrar prevederilor art. 4 al Legii nr. 416 din 18 decembrie 1990 „Cu privire la poliție”, inculpatul a intervenit cerînd încetarea protestului de către Gh. Brega, avînd în vedere că pe PMAN se desfășurau pregătirile pentru concertul care urma să fie mai tîrziu.

În astfel de împrejurări, fiind persoană cu funcție de răspundere, inculpatul într-adevăr a putut să-și depășească atribuțiile de serviciu, adică limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege.

Totodată inculpatul se caracterizează pozitiv, este un colaborator de rang înalt în cadrul Inspectoratului Național de Patrulare, deține funcție de conducere, avînd un stagiu în cadrul MAI de peste 17 ani, se bucură de o reputație bună în rîndul colaboratorilor de poliție, este căsătorit, are la întreținere 2 copii minori, este unicul întreținător al familiei și regretă cele întîmplate.

3.3. Și avocatul Iurie Tabarcea a declarat apel, solicitînd casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpatul Constantin Avornic să fie achitat, din lipsa elementelor infracțiunii imputate.

Apelantul a indicat că instanța nu a stabilit un complex de probe prin care s-ar fi dovedit faptul că anume Avornic C. a fost persoana care a comis un act de exces de putere, care a dus la violarea art. 3 al CEDO, stabilită de Curtea Europeană în Hotărîrea din 20.04.2010, în cauza Brega versus Moldova.

Din fragmentele video examinate în cadrul ședinței de judecată se constată că, apropiindu-se de Brega G., inculpatul s-a prezentat, spunîndu-i numele și prenumele, funcția pe care o deținea, precum și motivul adresării către ultimul, care nu a fost altul decît aflarea motivului protestului pe care acesta îl desfășura în fața Guvernului, în nemijlocita apropiere de o măsură publică și nu i-a lezat nici un drept.

Pentru propoziția enunțată mai dur, dar care nu poate fi atribuită la daune sau lezarea demnității lui Brega G., inculpatul a fost pedepsit disciplinar prin ordinal MAI din 28.05.2008 cu nr.227 ef., pentru lipsă de onestitate.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2014, apelurile procurorului și a părții vătămate au fost respinse ca nefondate.

Apelurile avocaților au fost admise, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Procesul penal în privința inculpaților a fost încetat, pe motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Acțiunea civilă înaintată a părții vătămate a fost lăsată fără soluționare, cu drept de a o intenta în ordinea procedurii civile.

Instanța de apel a constatat că inculpatul Constantin Avornic, exercitând în temeiul Ordinului nr. 335 EF din 08.12.2006 a Ministrului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, funcția de Comandant Regiment al Regimentului de Patrulă și Santinelă „SCUT” al CGP mun. Chișinău, deci, fiind conform art. 123 alin. (2) Cod penal persoană publică, la 10 mai 2008, aproximativ ora 10:30, aflându-se în Piața Marii Adunări Naționale din mun. Chișinău, de comun acord și împreună cu Șeful adjunct al secției al SOP a CGP mun. Chișinău Vasile Olaru, care efectua controlul organizării menținerii ordinii publice de către subalterni la concertul consacrat Zilei Victoriei, având intenția de a săvârși acte care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, contrar prevederilor art. 4 a Legii Republicii Moldova „Cu privire la poliție” nr. 416-XII din 18.12.1990, care prevede că poliția nu intervine în drepturile și libertățile cetățenilor decât în cazul în care nu-și poate exercita atribuțiile, ale art. 15 din aceeași lege și ale capitolului II, art. 2 din Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova „Cu privire la aprobarea mijloacelor speciale și a regulilor de aplicare a acestora de către colaboratorii organelor de interne și militarii trupelor de carabinieri ale Ministerului Afacerilor Interne” nr. 1275-XII din 15.02.93, care reglementează că colaboratorii de poliție aplică forța fizică, inclusiv procedeele speciale de luptă, pentru curmarea infracțiunilor, pentru înfrângerea rezistenței opuse cerințelor legale, dacă metodele nonviolente nu asigură îndeplinirea obligațiilor ce le revin, l-au intimidat pe Ghenadie Brega, care se afla în Piața Marii Adunări Naționale din mun. Chișinău, unde manifesta în semn de protest pașnic, în conformitate cu prevederile Legii RM privind întrunirile nr. 26-XVI din 22.02.2008, față de reținerea fratelui său Oleg Brega, cerându-i nefondat să înceteze protestele și să nu filmeze, aplicându-i două lovituri cu mâna peste camera de luat vederi, pe care ultimul o ținea în mâna dreaptă, îngrădindu-i dreptul la protest pașnic. După care, la indicația lor, a fost escortat la CPs Buiucani, mun. Chișinău.

Astfel, inculpații au săvârșit excesul de putere, adică săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate de lege, care au cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice - infracțiunea prevăzută de art. 328 alin. (1) Cod penal.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond incorect a constatat că inculpații au aplicat 2 lovituri cu mâna peste mâna dreaptă a părții vătămate, în care ultimul ținea camera de luat vederi, deoarece a ieșit vădit în afara sferei de învinuire a lor. Or, reieșind din conținutul ordonanței de punere sub învinuire și a rechizitoriului,

Avornic Constantin, fiind împreună cu Olaru Vasile, a aplicat 2 lovituri cu mâna doar peste camera de luat vederi, pe care Gh. Brega o ținea în mîna dreaptă.

Este stabilit cu certitudine că inculpații n-au aplicat violența fizică asupra părții, ci doar prin acțiunile lor l-au împiedicat pe ultimul să proteste pașnic și l-au escortat pe el, cu ajutorul a mai multor polițiști, la poliție. În cazul dat, agresarea fizică s-a manifestat doar prin lovirea cu mîna peste camera de filmat a lui Gh. Brega, dar nu peste mîna lui, adică aceste acțiuni n-au fost îndreptate împotriva integrității fizice a părții vătămate, nu pentru a-i cauza careva dureri fizice, ci pentru a-l împiedica și a-l intimida să protesteze pașnic. Din acest punct de vedere, în acțiunile lor nu se conține semnul calificativ „cu aplicarea violenței” prevăzut de art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal.

Tot așa a statuat și Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în Hotărîrea din 20 aprilie 2010, pronunțată în cauza Brega C. contra Moldovei, unde în pct. 42 este stabilit că agresiunea fizică manifestată de către ofițerii de poliție a fost un act de intimidare, în pct. 47 - protestul a fost organizat în conformitate cu Legea privind întrunirile și nici filmarea de către el a conflictului cu poliția nu era contrară legii, protestul a continuat să fie pașnic și politicos chiar și după ce a fost tratat în mod brutal de către poliție și nu s-a opus în nici un fel reținerii abuzive, iar ingerința în dreptul său la întrunire nu poate fi considerată legală în temeiul legislației naționale.

Rezultă că, organul de urmărire penală incorect a încadrat acțiunile inculpaților în baza art. 328 alin. (2) lit. a), c) Cod penal, deoarece nu s-a constata că acțiunile ultimilor au fost însoțite de aplicarea violenței, cât și de înjosirea demnității părții vătămate.

Astfel, inculpații n-au întocmit în privința părții vătămate careva procese verbale cu privire la contravenții, n-au dispus reținerea lui contravențională pe un termen de pînă la 72 ore, n-au dispus instalarea și menținerea lui în camera de arest. Deci, ei nu poartă nici o vină privitor la consecințele acestei rețineri, instalării și menținerii lui în camera de arest, torturii sau acțiuni care ar fi înjosit demnitatea părții vătămate.

După escortarea părții vătămate în CPs Buiucani, mun. Chișinău, dînsul a fost deja prin acțiunile altor persoane cu funcții de răspundere din cadrul MAI deținut timp de 48 ore în arest contravențional preventiv, fiind acuzat de comiterea contravențiilor prevăzute la art. 174 alin. (1) Cod de contravenții administrative - nesubordonarea cu rea-voință cererii legitime a colaboratorului de poliție, art. 174⁵ alin. (1) Cod de contravenții administrative - opunerea de rezistență colaboratorului de poliție și art. 174⁶ alin. (1) Cod de contravenții administrative - ultragierea colaboratorului de poliție. Ulterior, prin decizia Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 05.06.2008, procesul a fost clasat, din motivul lipsei faptului contravențiilor administrative. Anume în aceste condiții de deținere în arest contravențional preventiv CtEDO a constatat violarea art. 3, 5 p. 1 CEDO și astfel, aceste fapte trebuie excluse din învinuirea inculpaților.

Acțiunile inculpaților au fost limitate doar la escortarea părții vătămate în CPs Buiucani, mun. Chișinău, procesele-verbale cu privire la contravențiile administrative prevăzute de art. 174 alin. (1), 174⁵ alin. (1) și 174⁶ alin. (1) Cod cu privire la contravenții administrative fiind întocmite de către ofițerul operativ de

sector Ciorici V. și nu de către Avornic C. sau Olaru V., ceea ce impune necesitatea excluderii acestor fapte din învinuirea lor, cu recalificarea acțiunilor inculpaților în baza art. 328 alin. (1) Cod penal.

Potrivit aceleiași Hotărâri a Curții Europene pentru Drepturile Omului din 20 aprilie 2010, pronunțată în cauza Brega împotriva Moldovei, Guvernul a susținut că acțiunile colaboratorilor de poliție au fost legale potrivit dreptului național și a indicat asupra prevederilor Articolului 249 din Codul cu privire la contravenții administrative (CCA), care prevede posibilitatea deținerii în arest administrativ a unei persoane pentru nesupunerea cerințelor legitime ale unui colaborator de poliție. Guvernul nu a specificat exact ce a constituit acele cerințe legitime.

Astfel, Curtea a reiterat că expresiile „legal” și „și potrivit căilor legale” din conținutul Articolului 5 § 1 se referă în exclusivitate la dreptul național și statuează obligația de a se conforma prevederilor legale materiale și procesuale respective. Cu toate acestea, „legalitatea” detenției interpretată doar prin prisma dreptului național nu constituie întotdeauna un element decisiv. Curtea suplimentar urmează să fie convinsă de compatibilitatea detenției în speță cu scopurile Articolului 5 § 1 din Convenție, care rezultă în prevenirea privării persoanelor de libertate într-un mod arbitrar (*a se vedea Anguelova v. Bulgaria, no. 38361/97, § 154, ECHR 2002-IV, și Fedotov v. Rusia, no. 5140/02, § 74, 25 Octombrie 2005*).

Din totalitatea probelor cercetate și apreciate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și consideră ca fiind constatate și dincolo de orice dubii comiterea cu vinovăție de către inculpați, care având statut în conformitate cu art. 123 alin. (2) Cod penal de persoană publică, a excesului de putere, care au cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, corespunzător acțiunile inculpaților se încadrează în prevederile art. 328 alin. (1) Cod penal, după semnele săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate de lege, care au cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, și nu a celei prevăzute de art. 328 alin. (2) lit. a), c) Codul penal.

Infracțiunea prevăzută la art. 328 alin. (1) Cod penal este una mai puțin gravă, iar de la data comiterii faptei, 10.05.2008, a expirat termenul de 5 ani, fapt ce impune încetarea procesului penal pe motivul intervenirii prescripției tragerii la răspundere penală.

5. Procurorul a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că instanța de apel nu a apreciat la valoarea cuvenită probele administrate, acordând prioritate declarațiilor inculpatului.

Instanțele au indicat că modificarea învinuirii inculpaților de la art. 328 alin. (2) lit. a), c) Cod penal la art.166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal este imposibilă, însă având în vedere prevederile exprese ale art. 325 alin. (2) Cod de procedură penală, reieșind din care modificarea învinuirii în instanța de judecată se admite dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului și nu se lezează dreptul lui la apărare, motivând prin faptul că recalificarea acțiunilor inculpaților în baza art.166¹ alin. (2)

lit. c) Cod penal, care prevede ca sancțiune închisoare de la 3 la 8 ani, ar agrava situația inculpaților, deoarece sancțiunea acesteia este mai aspră decât cea stabilită de art. 328 alin. (2) Cod penal – închisoare de la 2 la 6 ani, iar simpla solicitare a procurorului în discursul și apelul său de a le fi stabilite pedepse inculpaților în baza legii penale noi, fără a fi modificată învinuirea în sensul agravării acesteia, nu poate fi luată în considerație de instanța de judecată. **În aceste împrejurări, instanțele au reîncadrat acțiunile ambilor inculpați de la art. 328 alin. (2) lit. a), c) Cod penal în cele ale art. 328 alin. (1) Cod penal, deoarece prin Legea nr.252 din 08.11.2012, în vigoare din 21.12.2012, atât lit. a) cât și lit. c) din art. 328 alin. (2) Cod penal au fost excluse.**

La recalificarea acțiunilor inculpaților, instanța nu a luat în considerare prevederile art. 8 Cod penal.

Conform legii penale în vigoare la momentul săvârșirii faptei, adică la data 10.05.2008, acțiunile inculpaților se califică conform prevederilor art. 328 alin. (2), a), c) Cod penal, însă, avînd în vedere că în baza Legii RM nr. 252 din 08.11.2012, în vigoare din 21.12.2012, lit. a) și lit. c) din art. 328 alin. (2) Cod penal au fost excluse, dar Codul penal a fost completat cu un articol nou, art. 166/1, care a instituit răspunderea penală pentru acțiunile incriminate inculpaților - cauzarea intenționată a unei dureri sau a suferinței fizice ori psihice, care reprezintă tratament inuman ori degradant, de către o persoană publică, savîrșite de 2 persoane - art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1) Cod penal.

Contrar prevederilor art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală, instanța de apel nu s-a expus asupra motivelor indicate de procuror în apelul său.

Fapta de exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, de care sînt învinuiți inculpații, după modificările operate în Codul penal prin legea 252 nu a fost decriminalizată, în continuare asemenea fapte fiind pasibile de pedeapsă în baza art.166¹ Cod penal.

Este o practică stabilită în vederea respectării prevederilor art.10 Cod penal, potrivit căreia, persoanele învinuite de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (2) lit. a), c) Cod penal, chiar după excluderea din legea penală a lit. a), c) , dat fiind că fapta nu este decriminalizată, iar acțiunile prevăzute în această lege se conțin în textul art. 166¹, inculpații urmau a fi condamnați în temeiul art. 328 alin. (2) lit. a), c) Cod penal, cu aplicarea pedepsei pe art. 166/1 Cod penal.

Astfel, instanțele au interpretat eronat legea penală.

Instanța de apel, contrar prevederilor art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală, au ignorat motivele expuse de acuzare.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

5.1. A declarat recurs ordinar și partea vătămată Ghenadie Brega, în care solicită casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a indicat că instanța de apel nu s-a pronunțat în privința motivelor invocate în apel, ***privind încadrarea juridică a faptei potrivit prevederilor art.166¹ Cod penal și aplicarea sancțiunii acestui articol.***

În drept, recursul este întemeiat în baza art. 427 pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi respinse ca inadmisibile, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate în recursul ordinar, dar fără a agrava situația inculpaților. În corespundere cu art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii. Conform art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul menționat și cu referire la argumentele specificate în recursul de pe rol (*pct. 5, și 5.1 din decizie*), se reține că în corespundere cu împrejurările relevate în partea descriptivă a deciziei contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 4 din prezenta decizie, instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind infracțiunea incriminată inculpaților, prevăzută de art. 328 alin. (1) Cod penal, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și a prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv hotărârea CtEDO din 20.04.2010 în cauza Brega c. Moldovei, fiecare probă fiind apreciată în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Mai mult, conținutul părții descriptive a deciziei contestate denotă foarte clar că instanța de apel și-a fondat soluția de recalificare a acțiunilor inculpaților de la art. 328 alin. (2) lit. a) și c) la art. 328 alin. (1) Cod penal:

a) pe acțiunile incriminate inculpaților prin rechizitoriu, că Avornic C.: „l-a agresat fizic și verbal pe cet. Ghenadie Brega..., *aplicându-i două lovituri cu mâna peste camera de luat vederi pe care o ținea în mâna dreaptă, după care la indicația sa a fost reținut și escortat la CPs Buiucani, mun. Chișinău...*”, iar Olaru V.: „*aplicându-i o lovitură cu mâna peste camera de luat vederi pe care o ținea în mâna dreaptă, după care la indicația sa a fost reținut și escortat la CPs Buiucani, mun. Chișinău...*”. Aceste acțiuni au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 328 alin. (2) lit. a) și c) Cod penal, ca săvârșirea de către o persoană

publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate de lege, care au cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, însoțită de *aplicarea violenței și acțiuni care înjosesc demnitatea* părții vătămate (v. 1, 2, f.d. 96, 97, 231, pct. 4 din decizie);

b) pe constatările din hotărîrea CtEDO din 20.04.2010, în cauza Brega Ghenadie c. Moldovei, că agresiunea fizică manifestată de inculpați față de partea vătămată, nu era de natură să provoace dureri fizice, dar a fost un act de intimidare. Ingerința lui în dreptul de întrunire dovedește violarea art. 11 din Convenție.

Totodată, în timpul detenției de 48 de ore Brega G. a suferit un acces de colici renale, iar medicul a fost chemat doar a doua zi dimineața. În plus, i-a fost frig deoarece în celulă erau 14 gr., el era îmbrăcat în haine ușoare, și nu i-a fost dat un așternut. Avînd în vedere durata scurtă de detenție, gradul de severitate solicitat de art. 3 din Convenție nu a fost admis, dar tratamentul aplicat ultimului ar putea fi calificat cel puțin ca unul degradant și, în consecință, a existat o violare a art. 3 din Convenție;

Detenția lui Brega sub acuzații sub acuzații false, că el s-ar fi opus reținerii și ar fi insultat ofițerii de poliție confirmă încălcarea art. 5 §1 din Convenție:

CtEDO a acordat lui Brega G. despăgubiri pentru daune morale în mărime de 8000 euro (*Brega v. Moldova, 20.04.2010, § 38, 42 și 47*);

c) pe rezumatul că acțiunile inculpaților au fost limitate doar la escortarea părții vătămate în CPs Buiucani, mun. Chișinău, procesele-verbale cu privire la contravențiile administrative prevăzute de art. 174 alin. (1), 174⁵ alin. (1) și 174⁶ alin. (1) Cod cu privire la contravenții administrative fiind întocmite de către ofițerul operativ de sector Ciorici V. și nu de către inculpați, ei n-au dispus reținerea lui contravențională pe un termen de până la 72 ore, instalarea și menținerea lui în camera de arest. Deci, ei nu poartă nici o vină privitor la consecințele acestei rețineri, instalării și menținerii lui în camera de arest, tratamentului degradant sau acțiuni care ar fi *înjosit demnitatea* părții vătămate. Agresarea fizică s-a manifestat doar prin lovirea cu mîna peste camera de filmat a lui Gh. Brega, dar nu peste mîna lui, adică aceste acțiuni n-au fost îndreptate împotriva integrității fizice a părții vătămate, nu pentru a-i cauza dureri fizice, ci pentru a-l împiedica și *a-l intimida* să protesteze pașnic. Din acest punct de vedere, în acțiunile lor nu se conțin semnele calificative „*cu aplicarea violenței*” și „*acțiuni care înjosesc demnitatea*”, prevăzute de art. 328 alin. (2) lit. a) și c) Cod penal și acțiunile inculpaților urmează a fi calificate pe art. 328 alin. (1) Cod penal (v. 2, f.d. 231, pct. 4 din decizie).

În același timp, conținutul recursurilor de pe rol relevă că recurenții au invocat argumente care nu se referă în niciun fel la circumstanțele constatate de instanța de apel și în temeiul căror a recalificat acțiunile inculpaților, indicînd doar că „*instanțele au reîncadrat acțiunile inculpaților de la art. 328 alin. (2) lit. a), c) Cod penal în cele ale art. 328 alin. (1) Cod penal, deoarece prin Legea nr.252 din 08.11.2012, în vigoare din 21.12.2012, atît lit. a) cît și lit. c) din art. 328 alin. (2) Cod penal au fost excluse. La recalificarea acțiunilor inculpaților, instanța nu a luat în considerare prevederile art. 8 Cod penal..., fapta nu este decriminalizată, iar acțiunile prevăzute în această lege se conțin în textul art. 166¹, inculpații*

urmau a fi condamnați în temeiul art. 328 alin. (2) lit. a), c) Cod penal, cu aplicarea pedepsei pe art. 166/1 Cod penal..., fără a modifica învinuirea conform art. 352 alin. (2) Cod de procedură penală. Astfel, instanțele au interpretat eronat legea penală...”.

Aceste împrejurări atestă că recurenții, dat fiind nu au criticat sub niciun aspect temeiurile de fapt și de drept pe care și-a fondat soluția instanța de apel, sunt de acord cu aceasta.

Totodată, instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al procurorului și părții vătămate cu circumstanțe în fapt și în drept, care ar agrava situația inculpatului și care ar justifica acest recurs. Or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Circumstanțele enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că hotărîrea atacată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția privind încadrarea juridică a acțiunilor inculpaților, adică că recursurile de pe rol sunt absolut neîntemeiate.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța îl respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate, în cazul în care se constată că el este neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursurile declarate sunt neîntemeiate, ele urmează a fi respinse ca inadmisibile, cu menținerea hotărîrii atacate.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Respinge ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de procuror și partea vătămată Brega Ghenadie împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2014, în privința inculpaților Avornic Constantin Eugeniu și Olaru Vasile Vladimir, cu menținerea hotărîrii atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 11 noiembrie 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun